

جامعه‌شناسی شهری با تحلیل بازتاب‌های روانشناسی محیطی

۱- مهدی سیدالماسی* ۲- حامد پویافر

۱. استادیار موسسه آموزش عالی اسوه معاصر تبریز

۲. دانشکده هنر و معماری، دانشگاه آزاد اسلامی واحد بین‌المللی جلفا، جلفا، ایران

hpfar@yahoo.com

چکیده

جامعه‌شناسی شهری یکی از زیر شاخه‌های جامعه‌شناسی است که به مطالعه زندگی و تعاملات انسان در مناطق شهری می‌پردازد. جامعه‌شناسی شهری پس از مشاهده و مطالعه مجموعه‌ای از داده‌ها همچون فرایندها، تغییرات و مشکلات به طرح قوانین و برنامه‌های گوناگون برای آنها می‌شود. در واقع جامعه‌شناسی شهری مطالعه جامع‌شناسانه شهرها و نقش آنها در توسعه و پیشرفت جوامع است. در پژوهش حاضر، ابتدا به تعریف فرهنگ، شهر و شهرنشینی پرداخته ایم و سپس به بررسی روابط این واژگان با تأکید بر روانشناسی محیطی می‌پردازیم. نظریات گوناگون در مورد شهرنشینی و تأکید بر عواملی هم چون مسابگری، روابط سودجویانه، رقابت جویی، فاصله اجتماعی، گسترش روابط پولی و مالی، عقل‌گرایی و... بیش از عوامل محیطی دیگر مطرح شده است. حال جامعه‌شناسی شهرنشینی نیاز به یک تغییر اجتماعی دارد، البته پدیده‌هایی تغییرات اجتماعی محسوب می‌گردند، که دارای شرایطی می‌باشند که تغییرات فرهنگی را نیز در پی خواهند داشت. بطور کلی، طراحی فضاهای شهری با محوریت روانشناسی باعث زیبا سازی و درک شرایط حسی - روانی و شناخت روانشناسی اجتماعی افراد مختلفی است که در فضا حضور دارند تا شهر به عنصری پویا و زنده تبدیل شود. تا زمانی که هماهنگی‌ها و آشفتگی‌های مناظر شهری پیامدهای اجتماعی عناصر با یکدیگر می‌تواند مضامین و مفاهیم مشترکی را منتقل سازد و فضایی منسجم و پر احساس بوجود آورد. روش تحقیق در این مقاله توصیفی - تحلیلی بوده و مطالعات کتابخانه‌ای انجام شده است

واژگان کلیدی: روان‌شناسی محیطی، جامعه‌شناسی شهری، شهرنشینی، تغییر اجتماعی، تغییر فرهنگی